

DOKUMENT			DIARIENUMMER
Malmö Pastorat			P 2024-0359
BESLUSFATTARE	BESLUTSDATUM	BESLUT GÄLLER FRÅN	SENAST UPPDATERAD
Kyrkoherde Gunilla Hallonsten	22 oktober 2024	1 november 2024	22 oktober 2024
UPPRÄTTAT AV			DOKUMENTTYP
Charlotta Ortiz, Mikael Tuveesson			Riktlinje

INRIKTNINGSBESLUT

RUTIN VID MISSTANKE OM ÖVERGREPP DÄR MINDERÅRIG ÄR INBLANDAD

TRYGGHETSSKAPANDE ARBETE

Arbetet med att skapa trygghet i alla verksamheter är centralt för Svenska kyrkan Malmö. Genom kunskap och utbildning förebygger vi att övergrepp sker.

Medarbetare och ledare som möter barn och unga får alla delta i utbildningen Trygga Möten som är framtagen och utvecklad av Scouterna. Trygga Möten syftar till att göra all verksamhet för barn och unga fri från kränkningar och övergrepp. Genom Trygga Möten får medarbetare verktyg för att skapa sammanhang som är öppna och inkluderande samt för hur man ska agera om något händer.

Vår målsättning är en kyrka där alla individer får delta och vara med i gemenskapen på lika villkor. Vi vill erbjuda sammanhang där alla ska känna sig trygga och bekräftade oavsett etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, religion, sexuell läggning eller ålder.

VID MISSTANKE OM ÖVERGREPP SOM SKETT I VÅR VERKSAMHET BÖR DU

- Vända dig till din arbetsledare samt eventuellt kollega för att samtala om vad som väckt dina misstankar. Gör tillsammans med arbetsledare/kollega en skriftlig sammanfattning av vad du har observerat eller hört. Var saklig och så detaljerad som möjligt.
- Informera vårdnadshavare till det eller de barn som misstänkts ha utsatts för övergrepp. Detta om det inte finns skäl att göra anmälan först innan vårdnadshavare informeras. Vid övergrepp där förövare är minderårig ska vårdnadshavare kontaktas¹.

¹ Om det som sker anses vara allvarligt eller om det sker vid upprepade tillfällen bör arbetsledaren informeras. Detta gäller oavsett om det rör en vuxen ledare eller en ung ledare.

- Alla misstänkta brott ska anmälas till polisen².
- I första hand uppmuntras målsäganden/vårdnadshavare att göra anmälan. I andra hand är det den/de som fått misstanken och de som är ansvariga för den verksamhet där övergreppet misstänkts ha skett som gör anmälan. Närhetsprincipen bör gälla i dessa ärenden men det finns inget som hindrar att både kyrkan och vårdnadshavarna anmäler.
- Den misstänkte förövaren bör avskiljas/pausas från verksamheten tills dess att ärendet är utrett. Den utsattes säkerhet måste komma först även om det inte finns några bevis för att det verkligen hänt något. Det är viktigt att inte döma någon på förhand, det är polisens sak att utreda om ett brott har begåtts.
- Om en ledare eller deltagare misstänks ha begått ett övergrepp eller annan brottslig handling inom kyrkans verksamhet ska kyrkoherden informeras. Om den misstänkta är anställd i Svenska kyrkan Malmö följs de riktlinjer som råder inom organisationen.
- En kommunikationsansvarig bör utses av arbetsledaren eller kyrkoherden. Samtliga frågor hänvisas till kommunikationsansvarig. Detta för att kunna hantera eventuella mediakontakter samt för att förhindra att felaktig information sprids inom och utanför organisationen.
- Kommunikationsansvarig ser till att alla berörda informeras om vad som har hänt samt vilka åtgärder som har vidtagits. Det är centralt att ta hänsyn och skydda integriteten hos de som är direkt berörda av händelsen. I vissa fall kan det vara aktuellt att informera mer brett, särskilt då det finns risk för ryktesspridning.
- Om vårdnadshavaren bjuds in till ett möte är det viktigt att tänka på att det kan vara känsligt att bjuda in offrets respektive förövarens vårdnadshavare till samma möte. Det är även bra att fundera igenom vad ni vill uppnå med mötet. Var också noga med vad ni kan säga och vad som är spekulation och antaganden. Kontrollera gärna med socialtjänst eller polis kring vad som är lämpligt i det aktuella fallet.
- Det förekommer att en ledare uppträder olämpligt gentemot en minderårig utan att det bedöms vara en brottslig gärning. Den som har sett eller fått kännedom om att en ledare har uppträtt

² Barn över femton år är straffmyndiga och kan dömas för brotten. Ibland är det unga som utsätter andra unga. Det finns hjälp att få så att de inte fortsätter att utsätta andra för övergrepp under uppväxten och vuxenlivet. Förutom anmälan till polisen kan det vara aktuellt att göra en anmälan till socialtjänsten. Det är alltid möjligt att vända sig till socialtjänsten för rådgivning om du är osäker. Om en orosanmälan görs till socialtjänsten kan de besluta om att göra en polisanmälan. Om polisen sedan bedömer att det är socialtjänsten som ska hantera ärendet lämnas det dit av polisen.

olämpligt mot en minderårig, ska direkt diskutera händelsen med den berörda ledaren. Om det som sker anses vara allvarligt eller om det sker vid upprepade tillfällen bör arbetsledaren informeras. Detta gäller oavsett om det rör en vuxen ledare eller en ung ledare.

OM EN MINDERÅRIG BERÄTTAR OM ETT ÖVERGREPP HEN BLIVIT UTSATT FÖR

- Låt den minderåriga få uttrycka alla sorters känslor och förhåll dig så neutral som möjligt. Fråga inte ut den minderåriga på detaljer, det räcker att få veta att något kan ha skett.
- Ställ inga ledande frågor till den minderåriga. Det kan innebära att uppgifterna får ett lågt bevisvärde vid en rättslig prövning. Lyssna uppmärksamt och lägg barnets egna ord på minnet.
- Ge aldrig löften om tystnad, eftersom du inte vet vad den minderåriga kommer att berätta för dig. Om du i din yrkesroll har total tystnadsplikt är det viktigt att bjuda in ytterligare en vuxen i samtalet. Särskilt om det finns en misstanke om att den minderåriga kommer att berätta om ett övergrepp eller att hen har farit illa på något vis.
- Efter samtalet bör du dokumentera vad som sagts. Skriv ner vad den minderåriga har berättat, vad du har sett samt hur du har agerat. Inkludera även datum och signatur. Dina anteckningar kan vara av betydelse för den sociala utredningen och en eventuell rättslig process. Det är även viktigt för att du själv ska minnas vad som sagts.

NÄR DET ÄR AKTUELLT ATT ANMÄLA

- Rapportera skriftligen eller via telefon din oro om den minderåriga till socialtjänsten i den kommunen där den minderåriga är folkbokförd. Socialtjänsten har i sin tur skyldighet att anmäla till polisen ifall de får in uppgifter om att en brottslig handling begåtts mot barn. Detta hindrar inte att du anmäler både till polisen och socialtjänsten.
- Om det inte finns någon misstanke om att någon i den minderårigas familj har utsatt den minderåriga för övergrepp bör vårdnadshavare kontaktas. De är ytterst ansvariga för den minderåriga och bör därför få information om vad som har hänt.
- Att göra en anmälan till socialtjänsten kan kännas jobbigt. Därför kan det vara bra om arbetsledaren och den vuxna som fått misstanken om att ett barn befinner sig i en utsatt situation gemensamt står för den anmälan som görs. Detta för att undvika att en enskild individ ensam har ansvar för anmälan.

- Utred inte på egen hand. Överlåt utredningsarbetet till polis och socialtjänst så att du inte riskerar att skada utredningen genom att den misstänkta förövaren får möjlighet att förbereda sig eller påverka offret inför en kontakt från polisen eller socialförvaltningen.

UPPFÖLJNING - HUR VI GÅR VIDARE

- Om det beslutas att en ledare ska stängas av från sitt uppdrag i samband med en händelse kan det vara bra att planera in ett uppföljningssamtal med ledaren. Gäller avstängningen för all framtid eller är den tidsbegränsad?
- Det är viktigt att tänka på att kyrkan/arbetsplatsen inte ansvarar för att hantera effekterna av att vara utsatt för övergrepp eller begå övergrepp. Det finns andra aktörer som har särskild kompetens inom detta. Arbetsplatsen bör däremot arbeta med förebyggande rutiner så att risken för övergrepp minimeras. Deltagande i utbildningen Trygga Möten krävs av samtliga ungdomar och vuxna som innehar ett ledaruppdrag i Svenska kyrkan Malmös barn- och ungdomsverksamhet.
- Ett tag efter en incident är det bra att ha ett uppföljande samtal som syftar till att ta reda på hur de inblandade har upplevt hanteringen av händelsen samt hur de upplever tryggheten i verksamheten.
- I samband med en allvarlig händelse kan det vara aktuellt för arbetslaget med stöd och hjälp att hantera och reflektera över det som har inträffat. Arbetsledare och HR ansvarar för att adekvat stöd ges.
- Fundera på om ni bör ändra något i era rutiner eller upplägg kring verksamheten för att förebygga att liknande kan ske igen.

RUTINER FÖR OROSANMÄLAN

- Alla medarbetare inom Svenska kyrkan, såväl anställda som ideella, är skyldiga att göra en orosanmälan till socialtjänsten vid oro om att ett barn under 18 år far illa. Det enda undantaget är sådant som anförtrots en präst vid bikt eller enskild själavård, där absolut tystnadsplikt råder.
- Anmälningsskyldigheten gäller varje enskild medarbetare och ansvaret kan inte skjutas över till kyrkoherde eller församlingen som organisation. Orosanmälan författas och skickas in av den/de som har oro för barnet. Informera kyrkoherde eller ansvarig chef om att orosanmälan

görs så att hen kan vara ett stöd i processen. Det är rekommenderat att även arbetsledarens namn står med på anmälan.

- Det krävs inga bevis, det räcker med oro för att anmälningsskyldigheten ska träda in. Anmälan ska göras genast när oro har uppstått.
- Orosanmälan kan göras både skriftligt och muntligt och riktas till socialtjänsten i kommunen. Anmälan bör inte göras anonymt. Kontakta socialtjänsten vid osäkerhet om hur man går till väga.
- Vid oro för barnets säkerhet i hemmet är det direkt olämpligt att informera familjen om att orosanmälan görs, exempelvis vid misstanke om misshandel eller sexuella övergrepp. Detta för att socialtjänsten ska ha möjlighet att ingripa till skydd för barnet innan vårdnadshavarna får kännedom om orosanmälan.
- Anmälaren har inte rätt att få veta hur utredningen går eller om den resulterar i några insatser.
- Vid fortsatt oro för barnet ska ny orosanmälan göras.
- Medarbetare inom Svenska kyrkan som har oro för att ett barn far illa måste anmäla detta till socialtjänsten. Anmälningsskyldigheten gäller även ideella medarbetare.
Den som i kyrkans verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd är skyldig att genast anmäla detta till socialnämnden. 1 54 kap. 13 a § kyrkoordningen.

ANVÄNDBARA KONTAKTUPPGIFTER

- Socialtjänsten Malmö. Orosanmälan om ett barn far illa: <https://malmo.se/Bo-och-leva/Stod-och-omsorg/Stod-till-barn-och-unga/Orosanmalan--om-ett-barn-far-illa.html>
- Socialstyrelsens och Barnombudsmannens informationssida för barn och unga. <https://kollpasoc.se/>
- Svenska kyrkans arbete mot sexuella övergrepp; riktlinjer och kontaktpersoner. <https://www.svenskakyrkan.se/motsexuellaovergrepp>
- Socialstyrelsen: Anmäla oro för barn: <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/handbocker/2022-5-7884.pdf>
- Barnombudsmannen: <https://www.barnombudsmannen.se/>

Mottag barn och familj, Arbetsmarknads- och socialförvaltningen

Barn och familjer som önskar stöd samt orosanmälningar för barn

Telefonnummer: 040-34 55 00

Telefontid: Måndag, tisdag, torsdag, fredag klockan 09.00–11.00, onsdag klockan 13.00–14.30.
(Utanför telefontiderna kan du kontakta receptionen på 040–34 54 51, öppen 08.00–12.00, 12.45–16.00)

Besöksadress: Bergsgatan 54
Faxnummer: 040-34 58 94
Postadress: Mottag barn och familj
Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
Bergsgatan 54
205 80 Malmö

Polisen

Telefonnummer till polisen, ej akuta ärenden: 114 14

Telefonnummer till polisen, akuta ärenden: 112